C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-1343/24 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-22083234-03-21rji-26092024 Judecător Parii Ivan

D E C I Z I E
În numele Legii

20 februarie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența sa:
Președintele ședinței: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina, Dascal Veaceslav, și recursul condamnatului Draguțan Veaceslav, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25 ianuarie 2024 privind respingerea demersului Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea prevederilor Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recursuri, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 22 august 2022, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Draguțan Veaceslav.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25 ianuarie 2024, s-a respins ca fiind neîntemeiat demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea actului de amnistie în baza Legii privind amnistia în legătură cu

aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului Draguțan Veaceslav.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva încheierii din 25.01.2024, a declarat recurs directorul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Dascal Veaceslav, prin care s-a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 25.01.2024, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie admis demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu aplicarea în privința condamnatului la detențiune viață Draguţan Veaceslav, a dispozițiilor alin.(1) lit. d) al art.7 din Legea 243/2021.

În susținerea cererii de recurs a invocat următoarele argumente:

Potrivit extrasului din procesul-verbal al ședinței Comisiei speciale a Penitenciarului nr.17-Rezina din data de 30.05.2022, a fost aprobat raportul de evaluare a condamnatului la detențiune pe viață Draguţan Veaceslav, în corespundere cu exigențele pct. 52 al Ordinului Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate”, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, unde s-a decis că acesta întrunește condițiile statuate la art. 1 al Legii nr. 243/2021, fiind acceptată cererea condamnatului şi dispusă înaintarea către Judecătoria Orhei (sediul Rezina) de către administrația Penitenciarului nr. 17-Rezina a demersului în vederea examinării posibilității aplicării în privința acestuia a dispozițiilor alin.(1) lit. d) al art.7 din Legea nr. 243/2021, privind comutarea pedepsei la 30 ani de închisoare.

La baza înaintării demersului respectiv a servit faptul, că condamnatul la detențiune pe viață Draguţan Veaceslav, întrunește condițiile prevăzute de art. 1 al Legii nr. 243/2021 şi anume în calitate de condamnat „se caracterizează pozitiv” (calificativ stabilit de comisia penitenciară, urmare a aprobării Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatului), şi fiind evaluat psihologic de către psihologul, care este şi membru al comisiei speciale din cadrul instituției penitenciare, s-a constatat că deținutul nominalizat prezintă „risc de recidivă redus”.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul Penitenciarului nr. 17-Rezina, a prezentat probele respective întru susținerea demersului înaintat. De asemenea, în susținerea demersului s-a menționat că condamnatul la detențiune pe viață Draguțan Veaceslav întrunește condițiile prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. d) a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

La fel, condamnatul la detenţiune pe viaţă Draguţan Veaceslav,precum şi avocatul acestuia Arsen Saruhanean, au susţinut demersul înaintat, invocând faptul că ultimul întruneşte condiţiile stabilite de legiuitorul în vederea solicitării admiterii demersului instituţiei penitenciare. Mai mult ca atît, fiind audiat în şedinţa de judecată psihologul Natalia Andriuţă, aceasta a confirmat faptul, că Draguţan Veaceslav prezintă un risc de recidivă redus, este de o vârstă înaintată, suferă de un şir de boli cronice, iar detenţia în continuare, odată ce sunt îndeplinite condiţiile aplicării faţă de el a prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021, ar constitui o încălcare a prevederilor art. 2 şi 3 CEDO.

Cu referire la concluzia instanţei referitor la faptul că condamnatul pe parcursul pedepsei penale a fost sancţionat disciplinar de 10 ori, la fel potrivit caracteristicilor ce se conţineau în dosarul personal au calificativul „nesatisfăcător" şi „satisfăcător", care în opinia instanţei, la moment nu poate fi considerat drept un condamnat cu caracteristică pozitivă, o consideră total greşită, deoarece la data examinării la comisia specială din cadrul instituţiei penitenciare şi la înaintarea demersului în instanţa de judecată privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243/2021, condamnatul menţionat a fost caracterizat pozitiv, evaluat psihologic şi prezentă „risc de recidivă redus" şi nu dispune de sancţiuni disciplinare nestinse. Menţionează, că majoritatea sancţiunilor disciplinare pe parcursul executării pedepsei condamnatului în cauză au fost aplicate pentru deţinerea obiectelor interzise „telefoane mobile", nefiind careva acţiuni din partea acestuia violente împotriva angajaţilor penitenciarului.

Astfel, consideră că demersul instituţiei penitenciare este legal şi întemeiat, iar în privinţa condamnatului pot fi aplicate prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021.

Remarcă recurentul, că în cadrul şedinţei de judecată reprezentantul penitenciarului a prezentat un şir de materiale şi acte probatorii privind constatările comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr. 17 Rezina în vederea admiterii demersului înaintat, pe care instanţa a neglijat să le dea o apreciere, catalogând per ansamblu că informaţia ce nu justifică întrunirea condiţiilor stabilite întru aplicarea actului de clemenţă faţă de condamnatul la detenţiune pe viaţă Draguţan Veaceslav, or, în opinia instanţei de judecată acesta prezintă o caracteristică satisfăcătoare şi nu pozitivă.

Conform anexei nr.6 pct. 53 al capitolului VI din Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate, psihologul penitenciarului realizează evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia şi fişa de evaluare a riscului de recidivă. Astfel, instanţa de judecată nu este în drept să efectueze ingerinţa în activitatea comisiei speciale din cadrul Penitenciarului

nr.17 Rezina, deoarece în conformitate cu pct. 52 al Ordinului Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.22 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate”, în legătură aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, comisia specială este în drept să aprobe raportul de evaluare a condamnatului, evaluarea psihologică privind riscul de recidivă în privința condamnatului evaluat, precum şi caracterizarea acestuia.

În contextul celor expuse, administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina consideră că decizia comisiei speciale din 30.05.2022 prin care s-a dispus înainta demersului către instanța de judecată cu privire la aplicarea către condamnatul la detențiune pe viaţă Draguţan Veaceslav a prevederilor alin.(1) lit. d) al art.7 din Legea nr. 243/2021, este legală şi întemeiată.

Împotriva încheierii a declarat recurs condamnatul Draguțan Veaceslav, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală ca fiind ilegală şi neîntemeiată, încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25.01.2024, cu emiterea unei noi decizii prin care demersul penitenciarului să fie admis integral, comutând pedeapsa detenția pe viață cu 30 ani închisoare.

În susținerea cererii de recurs a invocat următoarele argumente:

Pentru a beneficia de aplicarea actului de clemență, recurentul identifică trei condiții obligatorii în vederea posibilității aplicării amnistiei faţă de persoanele bănuite, învinuite, inculpate, s-au după caz condamnate, şi anume:

- persoana cade sub incidența prevederilor art. 2-5, 7, 8:
- este condamnat la pedeapsa cu închisoare pe viață, respectiv, cade sub incidența art. 7 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 243 din 24.12.2021;
- caracterizarea „pozitivă” a condamnatului. Potrivit Extrasului din proces-verbal nr. 9 şi extrasul din Ordin nr. 27 Comisia Penitenciarului nr. 17 Rezina a aprobat Raportul de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatului, concluzionând că numitul a realizat Programul individual de executare a pedepsei penale şi are un comportament pozitiv, după ce materialele au fost înaintate pentru Comisia specială. Concluzia respectivă este rezultatul unei examinări minuțioase de către un organ colegial, compus din persoane competente şi specialişti în domeniu, astfel că nu poate fi pusă la îndoială, or, potrivit pct. 3, 4 al Regulamentului cu privire la întocmirea Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatului, aprobat prin Ordin Directorului ANP nr. 284 din 31 decembrie 2021, Raportul de evaluare se perfectează în baza rezultatelor evaluării comportamentului condamnatului şi al nivelului de realizare a activităților planificate în Programul individual de executare a

pedepsei. Perfectarea raportului de evaluare o consideră obiectivă şi completă, or, s-a axat studierea profundă şi multilaterală a personalității condamnatului, a particularităților specifice, convingerilor, viziunilor, intențiilor şi comportamentului acestuia pe perioada detenției;

- riscul de recidivă. Potrivit fișei de evaluare a riscului de recidivă, efectuată în privința condamnatului, s-a constatat că numitul are risc de recidivă „redus".

Necătând la condițiile expres stipulate în lege, instanța de judecată, la examinarea demersului Penitenciarului nr. 17 Rezina, şi-a depășit atribuțiile, punând în discuție alte chestiuni, care nici într-un mod nu fac parte din condiţiile obligatorii la aplicarea actului de amnistie conform prevederilor Legii nr. 243/2021.

Susține recurentul, că instanța de judecată, în mod abuziv, contrar cerințelor legale, urmărind un scop de a demoniza condamnatul, în partea descriptivă a încheierii motivate, a invocat circumstanțele infracțiunilor comise de condamnat, care deja au fost examinate de către instanțele judecătorești de drept comun şi întru restabilirea echității sociale condamnatului a fost aplicată pedeapsa detențiunea pe viață. Astfel, instanța de fond, în acest sens şi-a depășit atribuțiile sale. Or, conform jurisprudenței naționale, şi anume a Curții de Apel Bălți din 27.03.2023 (dosarul nr. 21rji-176/2023), Colegiul penal a menționat expres, că: „nu poate fi reținut argumentul instanței că condamnatul execută pedeapsă pentru o infracțiune deosebit de gravă, ce la fel îl caracterizează negativ, or, anume pentru comiterea acestei infracțiuni el şi execută pedeapsa, iar prin neaplicarea amnistiei, ar urma că este pedepsit dublu, mai mult ca atât, gravitatea pedepsei nu este o prescripție pe viață". Deși, conform acestei decizii a Curții de Apel Bălţi, a fost admis recursul avocatului în interesele condamnatului, depus împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 10.01.2023, casând încheierea cu rejudecarea cauzei şi emiterea unei hotărâri noi: după cum urmează, cu aplicarea actului de amnistie.

Consideră, că instanța de fond eronat a interpretat art. 107 alin. (3) Cod penal, or, conform Legii nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței R. Moldova, legiuitorul prin art. 9 din prezenta lege a instituit o normă expre prin care: Persoanele condamnate pentru concurs de infracțiuni se amnistiază pentru fiecare infracțiune în parte, dacă vreuna dintre acestea întrunește condițiile prezentei Legi. Mai mult, judecătorul de instrucție a ignorat jurisprudența Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău. Instanța de fond, a admis erori de drept la interpretarea Legii nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu

aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, fapt care duce la casarea încheierii emise la cauza dată.

Constată recurentul, că instanța de fond a depășit atribuțiile prin admiterea imixtiunii în atribuțiile Comisei speciale, mai mult, instanța se contrazice pe sine. Așadar, criteriile de încadrare pentru aplicarea amnistiei conform Legii nr. 243/2021, sunt prevăzuți expres şi nu pot fi invocate alte, decât cele prevăzute de Lege. Astfel, art. 1 alin. (2) din Legea nr. 243/2021, după modificările operate prin Legea nr. 74/2022, prevede: „Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de către Comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor şi Inspectoratului National de Probațiune". Această condiție este reglementată şi prin Ordinul nr. 44/2022 din 18.02.2022 al Ministerului Justiției, cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (publicat la 25.02.2022 în Monitor Oficial nr. 53-59 art. 192 Data intrării în vigoare). Astfel, în conformitate cu Regulamentul-cadru, Comisia specială al P 17 Rezina, a evaluat condamnatul privind comportamentul şi riscul de recidivă. Ca urmare, conform Extrasului din procesul-verbal nr. 5 din 30.05.2022, al Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 17 Rezina, s-a decis: de a înainta demersul cu privire la aplicarea actului de amnistie în instanța de judecată, Judecătoria Orhei, sediul Rezina, pentru examinarea posibilității aplicării prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova", în privința condamnatului, deoarece numitul: a) se încadrează în prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021; b) se caracterizează „Pozitiv" pe parcursul executării pedepsei penale; c) risc de recidivă „Redus".

La caz, decizia Comisiei specializate a devenit definitivă şi nu a fost contestată nici de procurorul din cadrul Procuraturii r-lui Rezina, Ludmila Devder, nici de către altă persoană care poate fi considerată vătămată în careva drepturi. Având în vedere prevederile indicate, concluziile Comisiei specializate a Penitenciarului nr. 17 Rezina nu pot fi supuse dubiului, deoarece actele acestei autorități se bucură de prezumția legalității. În asemenea circumstanțe, se atestă cu certitudine faptul că, Comisia-specială a Penitenciarului nr. 17 Rezina, având împuternicirea juridică, conducându-se de norma de drept, s-a dispus că de către condamnatul sunt întrunite totalmente toate condițiile impuse de lege. Astfel, instanța de judecată era obligată să verifice dacă sunt întrunite aceste condiții şi în final să dispună legalizarea demersului Comisiei speciale a Penitenciarului.

Or, judecătorul de instrucție nu este în drept să se expună în privința calității evaluării condamnatului şi să pună la dubii concluziile specialiștilor, mai ales a psihologului, deoarece judecătorul nu are calitate de psiholog, şi nu poate să indice psihologului cum să facă o evaluare, ori, cele descrise în încheiere nu sunt prevăzute în Legea 243 din 24.12.2021 şi în Ordinul MJ nr. 44 din 18.02.2022, Anexa nr. 6, cum şi în Regulamentul-cadru. De asemenea, consideră că demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina, este legal şi întemeiat şi evident, că în privința condamnatului Draguţan Veaceslav pot fi aplicate prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021. Mai mult, consideră şi faptul că, instanța nu era în drept să pună la îndoială concluziile expuse în Fișa de evaluare a comportamentului „pozitiv", a condamnatului Draguţan Veaceslav, stabilit de către Comisia Penitenciarului nr. 17 Rezina.

Indică recurentul, că din competența Comisiei face parte şi „conducătorul" instituției Penitenciară şi „juristul" care cunoaște cu lux de amănunte dosarul personal ale condamnatului, în care circumstanțe au fost aplicate anumite sancțiuni, gravitatea acestora, dar şi executarea propriu-zisă. Totodată, din comisia penitenciarului face parte şi „psihologul", adică specialistul, care în virtutea profesiei, doar el este în drept să aplice anumite metode științifice de evaluare. Suplimentar, atrage atenția instanței de recurs la faptul că doi din membrii Comisiei speciale (juristul şi psihologul) au fost prezenți în ședința de judecată, în calitate de participanți la proces, au susținut demersul, explicând toate detaliile în susținerea aplicării actului de clemență față de condamnat. Mai mult, în timpul cercetării materialelor la instanța de fond, judecătorul nu a avut careva întrebări către membrii comisiei speciale prezenți în ședință de judecată la capitolul, cum s-a ajuns la concluzia caracteristicii „pozitive" a condamnatului Draguţan Veaceslav.

Atrage atenția Colegiului penal, la faptul că instanța de fond pe lângă faptul că a admis imixtiune în atribuțiile Comisei speciale, eronat a interpretat norma de drept privind sancțiunile disciplinare stinse. Or, anume la acest aspect, avocatul Arsen Saruhanean a atras atenția instanței că conform art. 248 din Codul de executare, sancțiunile stinse nu pot servi un factor ce ar împiedica aplicarea actului de clemență prevăzut de Legea nr. 243/2021, față de condamnatul Draguţan Veaceslav. Contrar prevederilor din Codul de executare, judecătorul susține că: sintagma „efecte juridice pentru condamnat", utilizată în textul art. 248 alin. (3) Cod de executare, se referă la imposibilitatea beneficierii de către condamnatul sancționat disciplinar a măsurilor de stimulare, fapt ce rezultă expres din dispoziția art. 244 alin. (7) Cod de executare. Însă, sancțiunile disciplinare aplicate anterior condamnatului nu pot fi desconsiderate de instanță la aprecierea caracteristicii condamnatului pe parcursul întregii perioade de

executare a pedepsei. Astfel, instanța de fond, prin modul şi gradul de cercetare, percepție şi analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează conținutul demersului, a admis o discordanță între cercetarea materialului cauzei, pe de o parte şi interpretarea judiciară şi aplicarea prevederilor legale pe de altă parte.

Consideră că, încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina emisă de către judecătorul de instrucție este bazată pe o apreciere superficială, unilaterală şi neobiectivă a circumstanțelor cauzei, fără a da o apreciere obiectivă probelor şi, prin urmare concluzia instanței este neîntemeiată, or instanța de fond urma să verifice şi să statueze asupra tuturor cerințelor de fapt invocate, dar şi să le supună cercetării prin prisma circumstanțelor cauzei, având în vedere normele de drept aplicabile la caz, pronunțându-se asupra acestora prin actul procesual adoptat. În acest sens, demersul Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 17 Rezina în comun cu actele juridice (Rapoartele de evaluare şi alte răspunsuri oficiale ale ANP), care au stat la baza acestuia, este fondat şi întemeiat conform legislației în vigoare, temei din care instanța de recurs este competentă de a aplica actul de clemență față de condamnat.

Instanța de judecată trebuie să pună accentul anume pe comportamentul deținutului şi riscului de recidivă, în raport cu actele instituției penitenciare premergătoare concluziei comisiei speciale a Penitenciarului nr. 17 Rezina. Aplicarea amnistiei în condițiile acestei legi este legată în principal de faptul dacă deținutul, prin comportamentul pe care îl are şi riscul de recidivă, este suficient de bine pregătit să fie integrat în societate după ispășirea termenului de 30 ani.

Susține recurentul, că Comisia specială, evaluând comportamentul şi riscul de recidivă ale condamnatului a luat în considerație progresele pozitive care au avut loc pe parcursul executării pedepsei în timp de 24 de ani. Astfel, conform materialelor prezentate, Draguţan Veaceslav, chiar dacă de la începutul condamnării a avut un comportament nesatisfăcător şi satisfăcător, în ultimii 9 ani a dat dovadă de un comportament pozitiv, cu implicarea activă la toate activitățile programate din penitenciar, fapt confirmat prin „Raportul de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatului" şi răspunsul calificativul bine; Educație pentru sănătate în mediul penitenciarului - realizat calificativul bine; Cetățenie activă - realizat calificativul bine; Terapie socială, minifotbal-volei - realizat calificativul bine; Reducerea violenței în mediul penitenciarului – realizat, calificativul bine; Pregătirea pentru eliberarea condiționată înainte de termen - realizat, calificativul bine; Încadrarea, implicarea la ore remunerate și neremunerate -

realizat, calificativul bine etc.. Necatând la acest fapt, judecătorul de instrucție în mod eronat a dat apreciere raportului de evaluare a programului individual.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1), (2) Cod procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursurilor declarate de către administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina și condamnatul Draguțan Veaceslav, părțile nu au depus referință asupra recursurilor declarate.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând materialele prezentate în raport cu motivele recursurilor declarate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondate recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Dascal Veaceslav, și condamnatul Draguțan Veaceslav, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25 ianuarie 2024, și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art.449 alin.(1) pct.1) lit. a) CPP, judecând recursul, instanța respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art.469 alin.(1) pct.15) CPP, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la liberarea de pedeapsă în temeiul actului de amnistie sau stingerea executării pedepsei.

În argumentarea soluției adoptate, Colegiul reține, că judecând demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea în privința condamnatului Draguțan Veaceslav a actului de amnistie, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient şi în ansamblu împrejurările pe caz, cât şi argumentele formulate în cererea condamnatului, corect ajungând la concluzia privind respingerea ca neîntemeiată a acestuia.

Verificând legalitatea încheierii atacate sub aspectele relatate în cererile de recurs, Colegiul penal reține următoarele:

În conformitate cu art. 469 alin. (1) pct. 15) CPP, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare).

Conform art. 107 Cod Penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Potrivit prevederilor art. 272 alin. (1) Cod de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

Deci, reieșind din materialele cauzei şi dosarului personal al condamnatului, urmează că, prin sentința Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2001, Draguțan Veaceslav a fost condamnat în baza art. 119 alin. 4, art. 74, art. 88 pct. 1), 6), 7), 8), art. 88 pct. 1), 4), 6), 7), 9), art. 224 alin. 1) Cod penal (redacția 1961), și prin prisma art. 39 Cod penal (redacția 1961), prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, s-a stabilit definitiv pedeapsa sub formă de detențiune pe viață (f.d. 11 - 13, 163 - 202, vol. 1).

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 18 septembrie 2001 s-au respins recursurile declarate de către avocații Pelin V., Coptu S., inculpații Draguțan V., Musteață V., Răducan I., Duca A. împotriva sentinței Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2001 f.d. 19 - 23, 24, vol. 1).

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 23 iunie 2018, acțiunile lui Draguțan Veaceslav s-au recalificat: din prevederile art. 88 pct. 1,6,7,8, 6 Cod penal (redacția 1961) în cele ale art. 145 alin.(2) lit. b), j), k) Cod penal (în redacția Legii nr.119 din 23.05.2013, în vigoare din 21.06.2013) fiindu-i stabilită pedeapsa de 20 ani închisoare; din prevederile art. 74 Cod penal (redacția 1961) în cele ale art. 283 Cod penal (în redacţia Legii nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008, în vigoare de la 24 mai 2009), fiindu-i stabilită pedeapsa de 15 ani închisoare. S-au menținut condamnările în baza art. 119 alin. (4), art. 88 pct. 1), 4), 6), 7), 9) și art. 224 alin. (1) Cod penal (redacția 1961). Conform art. 84 alin. (5) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, i-a fost stabilit lui Draguțan Veaceslav pedeapsa definitivă detențiunea pe viață (f.d. 14 - 17, vol. 1).

În conformitate cu art. 1 alin. (2), (3) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii

Moldova, nr. 243 din 24.12.2021 (cu modificările ulterioare), aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului National de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. (3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

În corespundere cu prevederile art.7 alin. (1) lit. d) in Legea privind amnistia, persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4–6 i se comută pedeapsa după cum urmează: la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață.

Deci, legiuitorul expres a prevăzut că, aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției, și numai în cazul în care a fost refuzată de comisia specială persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată.

În acest context se reține că, prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.2022 a fost aprobat Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care stabilește modul de instituire și funcționare a comisiilor speciale și procedura de înaintare a demersurilor privind aplicarea amnistiei către instanțele de judecată competente, care au drept scop identificarea și selectarea persoanelor care cad sub incidența Legii nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, examinarea și soluționarea cazurilor acestora în vederea aplicării ulterioare a amnistiei de către instanțele de judecată.

Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate statuează următoarele: **52.** Subdiviziunea de evidență a deținuților din cadrul instituției penitenciare, în urma studierii dosarelor personale ale tuturor condamnaților din penitenciar, conform evidenței alfabetice, precum și cererilor condamnaților privind examinarea posibilității aplicării amnistiei, întocmește săptămânal lista condamnaților cu cel puțin 10 persoane care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021 și o prezintă directorului instituției

penitenciare pentru inițierea acumulării materialelor în vederea examinării posibilității aplicării amnistiei (efectuarea evaluării psihologice și aprobarea raportului de evaluare a condamnatului). **53.** Psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. **55.** Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. **58.** Săptămânal, în fiecare zi de luni, subdiviziunea de evidență a deținuților a instituției penitenciare prezintă directorului penitenciarului lista persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, fără a include persoanele care deja au fost prezentate.

Conform anexei nr. 6 al Regulamentului-Cadru, prin „risc ridicat de recidivă" se înțelege predominarea factorilor criminogeni ce condiționează o recădere infracțională; „risc mediu de recidivă" – prezența redusă a factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni, dar prematură pentru diminuarea comportamentelor negative viitoare; „risc redus de recidivă" – prezența redusă sau lipsa factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni și duc la încetarea comportamentelor negative viitoare".

Potrivit anexei nr. 7 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă trei categorii a nivelului de recidivă și anume, „scăzut", „mediu", „sporit".

Potrivit materialelor cauzei și dosarului personal al condamnatului, fiind deținut în Penitenciarul nr. 17 Rezina, condamnatul Dragușan Veaceslav a semnat acordul privind examinare posibilității aplicarea față de sine a prevederilor Legii privind amnistia (f.d. 7, vol.1).

Pentru a fi examinat la Comisia specială a penitenciarului, condamnatul a fost supus evaluării riscului de recidivă, fiind întocmită fișa de evaluare, potrivit căreia a fost stabilit riscul de recidivă redus. Tot prin fișa de evaluare psihologică a riscului de recidivă, în privința condamnatului au fost stabile factori protectivi și criminogeni.

La ședința Comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr. 17 Rezina, membrii prezenți au decis de a înainta în instanța de judecată demers privind posibilitatea aplicării față de comodantul Dragușan Veaceslav art. 7 lit. d) din Legea 243/2021, deoarece acesta se caracterizează pozitiv, riscul de recidivă este redus.

Însă, necatînd la caracteristică pozitivă și prezența unui risc de recidivă redus, instanța de fond prin încheierea din 25.01.2024 a respins

demersul administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina privind aplicarea actului de amnistie față de condamnatul Draguțan Veaceslav.

În partea descriptivă a încheierii contestate, instanța de fond și-a motivat soluția în privința riscului de recidivă, prin faptul că: „*Apreciind în cumul actele descrise supra, instanța consideră că concluzia Comisiei Speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022, privind riscul redus de recidivă a condamnatului, este întemeiată. Instanța nu are nici un temei de a pune la dubii concluziile psihologului penitenciarului, în partea ce ține de evaluarea riscului de recidivă a condamnatului Draguțan Veaceslav. Rezumînd cele expuse, instanța consideră că condamnatul întrunește una din condițiile Legii nr. 243 din 24.12.2021 și anume prezintă risc redus de recidivă*".

În acest context, Colegiul penal reiterează că concluzia instanței de fond privind faptul că nu există nici un temei de a pune la dubii concluziile psihologului penitenciarului, în partea ce ține de evaluarea riscului de recidivă a condamnatului Draguțan Veaceslav, este una legală și întemeiată.

Tot în acest sens Colegiul penal relevă, că recurenții - administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina și condamnatul Draguțan Veaceslav, prin cererile de recurs nu contestă soluția instanței de fond în acest sens.

În partea descriptivă a încheierii contestate, instanța de fond și-a motivat soluția și în privința caracteristicii condamnatului invocând următoarele: „*Cu referire la aspectul caracteristicii pozitive, prevăzută de legiuitor ca condiție obligatorie pentru aplicarea față de condamnat a amnistiei, instanța consideră că concluzia Comisiei speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022, în această parte este neîntemeiată...".*

Potrivit cererilor de recurs depuse, urmează că recurenții consideră că concluzia instanței de fond privind caracteristica condamnatului este neîntemeiată, motivele fiind descrise în cererile de recurs depuse.

Ca urmare, în argumentarea soluției adoptate, Colegiul reține, că judecând demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea în privința condamnatului Draguțan Veaceslav a actului de amnistie, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient şi în ansamblu împrejurările pe caz, cât şi argumentele formulate în cererea condamnatului, corect ajungând la concluzia privind respingerea ca neîntemeiată a acestuia.

Verificând legalitatea încheierii atacate sub aspectele relatate în cererile de recurs, Colegiul penal reține, că temeiurile menționate de recurenți nu şi-au găsit confirmare în cauza dată, or, instanța de judecată întemeiat a statuat, că concluzia Comisiei speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022, privind caracteristica pozitivă a condamnatului este neîntemeiată.

În același context, Colegiul penal apreciază ca fiind irelevante şi selective concluziile apărării şi a administrației instituției penitenciare referitor la aplicabilitatea actului de amnistie în cazul lui Draguțan Veaceslav, în acest sens referindu-se la caracteristica pozitivă a condamnatului, or, după cum rezultă din certificatul privind sancțiunile și stimulările aplicate condamnatului pe parcursul detenției, Draguțan Veaceslav a fost sancționat disciplinar, în perioada 2004-2014 de 10 ori, având și 6 stimulări aplicate (f.d. 4, vol.1).

Potrivit concluziilor din raportul de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei, la compartimentul „Respectarea regimului de detenție și aspecte legate de siguranță", se indică că condamnatul pe perioada detenției, anterior a încălcat regimul, însă la momentul evaluării nu avea sancțiuni disciplinare active. Se mai indică că condamnatul se conduce de legile și tradițiile hoțești. Fiind cercetat în ședința de judecată dosarul personal al condamnatului, instanța atestă că pe parcursul executării pedepsei, în perioada anilor 2003 - 2015, caracteristicile condamnatului conțineau concluziile „nesatisfăcător" și „satisfăcător".

Faptele date demonstrează că condamnatul pe parcursul ispășirii pedepsei are un comportament deviant și nu putea fi caracterizat pozitiv, nepersistând o stabilitate în acțiunile și comportamentul acestuia.

Instanța de recurs critic apreciază argumentele administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina, precum la data examinării la Comisia specială și la înaintarea demersului în instanța condamnatul se caracterizează pozitiv, și argumentele condamnatului Draguțan Veaceslav, precum că sancțiunile disciplinare în privința sa sunt stinse, or, existența însuși a sancțiunilor disciplinare confirmă faptul că pe parcursul detenției condamnatul a încălcat regimul de detenție

În acest context, instanța de recurs face referire la pct. 89 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărîrrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006 care prevede că, *deţinuţii sînt obligaţi să respecte întocmai cerinţele Codului de executare, prezentului Statut şi altor acte normative ce reglementează detenţia persoanei.*

Ca urmare, instanța de fond a constatat că concluzia Comisiei speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022, cu referire la aspectul caracteristicii pozitive este neîntemeiată.

Instanța de recurs critic apreciază argumentele condamnatului precum că, instanța de fond a depășit atribuțiile prin admiterea imixtiunii în atribuțiile Comisei speciale.

În acest sens se reține prevederile pct. la pct. 445 și 449 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului

nr. 583 din 26.05.2006 care prevede următoarele: **445.** Comisia penitenciarului este creată şi funcţionează în conformitate cu prevederile alin. (4) art. 219 al Codului de executare şi activează în baza regulamentului propriu, aprobat prin ordinul directorului Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor. **449.** Comisia penitenciarului este competentă.... să aprobe caracteristicile deţinuţilor, în funcţie de comportamentul acestora stabilit în baza prezentărilor serviciilor respective ale penitenciarului.

În ce priveşte Comisia specială din cadrul instituţiilor penitenciare este instituită şi funcţionează în baza Regulamentului - cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiţiei nr. 44 din 18.02.2022.

Deci, Comisia penitenciarului şi Comisia specială privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate au atribuţii diferite, şi anume: Comisia penitenciarului aprobă caracteristicile deţinuţilor, iar Comisia specială examinează actele prezentată privind caracteristica şi fişa de evaluare a riscului de recidivă.

Ca urmare, instanţa de fond a apreciat că constatările membrilor Comisie instituţiei penitenciarului, care activează în baza regulamentului propriu şi în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (4) Cod de executare, privind caracteristica condamnatului sunt neîntemeiate, dar nu concluzia membrilor Comisiei speciale care funcţionează în baza Regulamentului – cadru.

Colegiul penal apreciază critic argumentele condamnatului expuse în cererea de recurs, precum că activitatea Comisiilor speciale din cadrul instituţiilor penitenciare este guvernată de prevederile Codului administrativ, or, potrivit pct. 2 al Regulamentului - cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiţiei nr. 44 din 18.02.2022, Comisiile speciale reprezintă organe colegiale constituite în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa penală, care au drept scop identificarea şi selectarea persoanelor care cad sub incidenţa Legii nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova (în continuare - Legea nr. 243/2021), examinarea şi soluţionarea cazurilor acestora în vederea aplicării ulterioare a amnistiei de către instanţele de judecată.

Colegiul penal apreciază critic argumentele condamnatului , precum că în privinţa sa urmau să fie aplicate prevederile art. 9 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021 (cu modificările ulterioare).

Potrivit prevederilor art. 9 din Legea privind amnistia nr. 243 din 24.12.2021, persoanele condamnate pentru concurs de infracțiuni se amnistiază pentru fiecare infracțiune în parte, dacă vreuna dintre acestea întrunește condițiile prezentei legi.

Prin noțiunea „amnistiază" expusă la art. 9 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, legiuitorul a prevăzut posibilitatea aplicării actului de amnistie prin eliberarea totală de pedeapsă a inculpatului, stabilită conform sentinței de condamnare, ceea ce în speță este imposibil, deoarece lui Draguțan Veaceslav i-a fost stabilită deja o pedeapsă definitivă cu detenție pe viață, aceasta fiind pusă în executare.

În acest sens, prima instanță întemeiat a reținut, că la stabilirea definitivă a pedepsei cu detenție pe viață, aplicată lui Draguțan Veaceslav, s-a dispus aplicarea prevederilor art. 84 alin. (5) Cod penal (concurs de infracțiuni), cu executarea pedepsei numite în penitenciar de tip închis. Astfel, deși cadrul legal prevede amnistierea pentru fiecare infracțiune în parte, aplicarea prevederilor art. 9 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 în situația condamnatului Draguțan Veaceslav, căruia i s-a aplicat pedeapsa prin concurs de infracțiuni, fiind stabilită o pedeapsă definitivă sub forma detenției pe viață (nefiind dispusă executarea în parte a pedepselor anterior aplicate), este imposibilă.

Totodată, Colegiul penal conchide că, instanța corect a reținut la caz și prezența unui alt impediment pentru aplicarea amnistiei în privința lui Draguțan Veaceslav, care reiese din art. 107 alin. (3) Cod penal, potrivit căruia, *amnistia nu se aplică în cazul săvîrşirii de infracţiuni prevăzute la art. 166[1] alin. (2) -(4), precum şi persoanelor care au săvîrşit asupra minorilor infracţiuni prevăzute la art. 171-175[1], 201, 206, 208 (atragerea minorilor la activitate criminală), 208[1] şi 208[2]*.

Astfel, ținând cont de faptul că Draguțan Veaceslav este condamnat inclusiv pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.224 Cod penal (în redacția anului 1961) - atragerea minorilor la activitatea criminală (trei episoade), infracțiune care se regăsește la moment în prevederile art. 208 Cod penal în redacția actuală, instanța a conchis că, prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nu pot fi aplicate față de condamnat.

Ținând cont de faptul, că condamnatul Draguțan Veaceslav nu poate fi la moment considerat drept o persoană ce se caracterizează pozitiv, Colegiul penal în combaterea pretențiilor condamnatului şi a administrației Penitenciarului nr.17 Rezina consideră că la speță just s-a constatat în temeiul art.1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a

de la proclamarea independenței Republicii Moldova, că la caz nu sunt aplicabile prevederile art.7 alin.(1) lit. d) ale Legii vizate, în acest sens recursurile administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina şi a condamnatului Draguțan Veaceslav urmează a fi respinse ca nefondate, cu menținerea în vigoare a încheierii judecătorului de instrucție.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina, Dascal Veaceslav, și recursul condamnatului Draguțan Veaceslav, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25 ianuarie 2024 privind respingerea demersului Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea prevederilor Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, se resping ca nefondate, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător **Ghenadie Liulca**

Judecător **Aurelia Andronache**

Judecător **Ludmila Iarmaliuc**